

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXVI, broj 23

9. lipnja 2016.

cijena 200 Ft

Proslavljena 70. obljetnica utemeljenja hrvatskoga školstva u Mađarskoj i santovačke Hrvatske škole

Foto: Stipan Balatinac

4. – 5. stranica

László Kövér u Hrvatskoj

3. stranica

Županijska delegacija

11. stranica

U Lukovišću

12. stranica

Komentar

Ponosan sam što sam Hrvat

Kultura i šport najbolja su promidžba, a umjetnici i športaši najpoznatiji veleposlanici na svijetu. Tko se ne sjeća velikih uspjeha hrvatskih športaša koji su na najbolji način pridonijeli promidžbi Hrvatske, primjerice košarkaša Dražena Petrovića, tenisača Gorana Ivaniševića, skijašice Janice Kostelić, naravno, i Ivice Kostelića, skakačice uvis Blanke Vlašić, diskašice Sandre Perković ili hrvatske vaterpolske, rukometne i nogometne reprezentacije? Tko se ne bi sjećao Roberta Prosinečkog, Zvonimira Bobana ili Davora Šukera i mnogih drugih sjajnih hrvatskih nogometaša? Tko danas nije čuo za hrvatske nogometaše koji igraju u najvećim europskim klubovima – Luke Modrića (Real Madrid), Ivana Rakitića (Barcelona), Marija Mandžukića (Juventus), Ivana Perišića (Inter Milan) i mnoge druge? Hrvati diljem svijeta doista mogu biti ponosni na takve svoje momčadi i pojedince.

Ljubitelji športa, napose nogometa – najljepše sporedne stvari na svijetu – ovih dana žive u iščekivanju velikoga nogometnog natjecanja koje će nakon pet izdanja s 16 reprezentacija (prije toga 8) prvi put okupiti 24 najbolje reprezentacije Starog Kontinenta. Uoči početka Europskoga nogometnog prvenstva u Francuskoj, naviru sjećanja s SP-a iz 1998. godine kada je Hrvatska prilikom svoga prvog nastupa odmah došla do trećega mjesta i brončane medalje. Uistinu je to bio golemi i do sada najveći uspjeh velikog naraštaja hrvatskih nogometaša koji su 1987. kao reprezentativci Jugoslavije do 21 godine osvojili SP u Čileu, a prvim i drugim igračem izabrani su Robert Prosinečki i Zvonimir Boban. Tko zna što bi bilo da je taj naraštaj hrvatskih nogometaša dobio prigodu već na EP-u 1992. u Švedskoj ili na SP-u 1994. u SAD-u! Prisjetimo se samo hrvatske košarkaške reprezentacije koja je na olimpijskim igrama u Barceloni izborila završnicu u kojoj je igrala s američkim Drem Teamom, i osvojila srebrnu medalju. Ali mi Hrvati u Mađarskoj možemo biti ponosni i na naše legendarne igrače mađarske reprezentacije, na Santovca Floriana Alberta, te na Garce Nikolu Pančića i Antuna Dujmova (Dunai), koji su se također okitili s europskim, odnosno olimpijskim medaljama. Na kraju dodajmo da će na EP-u u Francuskoj prvi put zajedno na jednome velikom natjecanju nastupiti reprezentacije Hrvatske i Mađarske, te ćemo tako prvi put imati priliku navijati za dvije reprezentacije.

S. B.

Glasnikov tjedan

Vikend koji je iza nas zahtijevao je napore i napore uredništvu kako bi se bar misaono mogla popratiti sva događanja koja se vežu uza zajednicu Hrvata na mađarskim prostorima. To više ako o mnogima nemate ni službenu obavijest niti je organizatorima važno da bude obaviješteno naše uredništvo... Udruge, samouprave, grupice prijatelja, vjernici družili su se oko nogometa, plesa, nastupali, orkestrirali, hodočastili... Ja sam dva dana vikenda provela na konferenciji... gdje se razgovaralo o jeziku, kulturi, i samobitnosti, političkoj odgovornosti, školstvu...

Vikend koji je iza nas zahtijevao je napore i napore uredništvu kako bi se bar misaono mogla popratiti sva događanja koja se vežu uza zajednicu Hrvata na mađarskim prostorima.

Mohačani su pecali u Šumberku, mladi Koljnofci orkestrirali u Kiseljaku i Stupniku, Serdahelci, Sumartonci, Kanižani, mnogi pomurski Hrvati sudjelovali na 32. Međimurskoj popevki u Nedelišću, Garci gostovali u Topolju na Baranjskom bečarcu, u Budimpešti su igrali nogomet Bajci, Fičehasci, budimpeštanski Hrvati i drugi na kupu „In memoriam Stipan Pančić“, Kukišnjani sa svojim prijateljima hodočastili su u Đud, u Semelju se igrao nogomet, sastali su se naraštaji nekadašnjih osmaša, bivših maturanata... U Hrvatskom Ži-

danu misilo se u čast sv. Huberta pri Peruškoj Mariji, uobičajeno se hodočastilo kipu Putujuće Celjanske Marije koja je ove godine u Čajti, na tamošnjoj je misi pjevao kiseški zbor i svirali židanski tamburaši. U Aljmašu je obilježen Dan Ante Evetovića Miroljuba, u KAPOŠVARU se družilo oko gastronomije, u Petrovom Selu također su bili gastro-

nomski dani, u četarskoj su se gorici također družili, u Pornovi su crkveno pjevali, jačili zborovi od Narde do Petrovoga Sela, u Drvljance hodočastili su podravski Hrvati, a održana je i srebrna misa Ladislava Bačmajia... U Budimpešti je održana Prva sveta pri-
čest u sklopu tamošnje mjesečne mise na hrvatskom jeziku... Maturanti hrvatskih gimnazija imali su usmeni maturalni ispit iz hrvatskoga jezika i književnosti na višem stupnju... hrvatska je plesačnica priređena na središnjem pečuškom trgu u sklopu Festivala „Zrinyi“.

Malo su mi bolje upali u oči oni događaji na koje sam naišla u svojoj šetnji gradskim ulicama, opraštali su se članovi hrvatskih skupina u vrtićima, primjerice u Kozaru, Budimpešti. U Poganu je priređen Dan djece, mišljensko se izaslanstvo družilo s gradom Pagom... Olaski su Hrvati bili kod prijatelja u Gajiću i na Baranjskom bečarcu, tamo su se sreli s Garcima, u martinačkoj su se crkvi molili i sakrament potvrde primili krizmanici... I još toliko toga o čemu nismo imali saznanja...

Branka Pavić Blažetin

MEDIJSKI CENTAR *Croatia*

mcc.croatia.hu – dnevne vijesti • www.glasnik.hu – dnevno svježe vijesti, napisi, albumi fotografija
radio.croatia.hu – 24 sata glazbe, svaki radni dan od 18 sati pet radijskih emisija s ponavljanjima drugoga dana u 10 sati.

Tiskano izdanje Hrvatskoga glasnika – svakoga petka u Vašem domu.

Budite naši prijatelji, pratite Medijski centar Croatia i preko Facebookovih profila: Hrvatski glasnik; Radio Croatia.

Izniman primjer dobrosusjedskih odnosa u zaštiti nacionalnih manjina

U službenom posjetu Republici Hrvatskoj 1. i 2. lipnja boravio je László Kövér, predsjednik Mađarskog parlamenta, s izaslanstvom u kojem je bio i glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Mišo Hepp.

Dvostrani razgovori u Hrvatskom saboru

Prvoga se dana László Kövér u Vardarcu sastao s članovima Demokratske zajednice Mađara Hrvatske, zatim je s predsjednikom Hrvatskog sabora Željkom Reinerom u Vukovaru posadio drvo prijateljstva te su potom zajedno predali na uporabu vukovarsku Kuću Mađara. Hrvatska i Mađarska izniman su primjer dobrosusjedskih odnosa, a posebno u zaštiti nacionalnih manjina i te odnose treba i dalje njegovati, kazao je tom prigodom predsjednik Hrvatskog sabora Željko Reiner.

Drugog je dana svoga posjeta László Kövér boravio, u Zagrebu. Između ostalog vodio je dvostrane razgovore sa Željkom Reinerom, susreo se s predstavnicima mađarske zajednice u prostorijama Mađarskog instituta te vodio službene razgovore s hrvatskim premijerom Tihomirom Oreškovićem.

Na zajedničkoj tiskovnoj konferenciji Kövér i Reiner rekoše da Hrvatska i Mađarska trebaju civilizirano rješavati odnose. Dan prije u Vukovaru Kövér je novinarima kazao, donosi HINA, da su hrvatsko-mađarski odnosi „u proteklom vremenu dotakli dno“, izražavajući nadu kako je to razdoblje prošlo te da sada slijedi nastavak prijašnjih dobrih dobrosusjedskih odnosa između dvije države. „Za vrijeme prethodne hrvatske vlade odnos prema mađarskoj vladi bio je jako loš, što smo mi smatrali vrlo nedostojnim. Nismo razumjeli kako Mađarska može postati predmetom hrvatskih unutarnjopolitičkih prepucavanja“, te napomenuo da je Mađarska jako mnogo pomogla Hrvatskoj pri njezinu osamostaljenju, ali i pristupu EU.

„Postoje određena otvorena pitanja za koja sam uvjeren da se dijalogom i dobrom voljom mogu riješiti na zadovoljstvo objiju strana“, rekao je predsjednik Hrvatskog sabora Reiner na zagrebačkoj tiskovnoj konferenciji, a Kövér je istaknuo da zajednička prošlost i nacionalne manjine obvezuju obje zemlje da otvorena pitanja riješe dijalogom.

„Izbori u Hrvatskoj i djelokrug rada EU-a trebaju otvoriti novu etapu“, kazao je Kövér, donosi HINA, i te podsjetio da su od promjene vlasti u Hrvatskoj krajem prošle godine Mađarsku posjetila petorica ministara nove vlade desnog centra i hrvatska predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović. On je podupro hrvatski poticaj Jadran – Baltik – Crno more kojim se želi osnažiti utjecaj novih članica EU-a u Bruxellesu i razviti infrastrukturne, osobito energetske projekte u Srednjoj Europi. Dodao je da je taj poticaj blizak zamislama Višegradske skupine koja može poslužiti kao uzor uspješnosti takve suradnje. Višegradska je skupina udruga Mađarske, Češke, Slovačke i Poljske.

Predsjednik Hrvatskog sabora reče da je Hrvatska posebno zainteresirana za povezivanje s Mađarskom kroz cestovni koridor 5C od Luke Ploče preko Sarajeva i Osijeka do Budimpešte i željeznički smjer od Rijeke do mađarske prijestolnice.

Dvije zemlje usko surađuju i u zaštiti nacionalnih manjina, dodao je predsjednik Sabora koji se nada da će glasnogovornik hrvatske zajednice u Mađarskom parlamentu dobiti pravo glasa, poput zastupnika

Mađara u Hrvatskome saboru.

I predsjednik Vlade Republike Hrvatske Tihomir Orešković sastao se u Banskim dvorima, s predsjednikom Nacionalne skupštine Mađarske Lászlóom Kövérom.

Razgovarali su o obostranim odnosima između Hrvatske i Mađarske, s posebnim naglaskom na mogućnosti jačanja gospodarske suradnje u svim područjima, slijedeći primjer trgovine i turizma, koji već nekoliko godina bilježe znatan rast. Složili su se da je Mješoviti odbor za suradnju između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Mađarske najpogodnija osnova za institucionalnu suradnju i kao takav omogućava snaženje dvostranih gospodarskih odnosa i infrastrukturnih veza, te razgovor o otvorenim pitanjima. László Kövér izrazio je zadovoljstvo što se suradnja između dvije zemlje pojačavala tijekom zadnjih nekoliko mjeseci te želi da se ona osnaži i na operativnim razinama. Hrvatska pridaje izrazitu važnost dovršetku i modernizaciji željezničkog ustroja na koridoru Vb, te cestovnom koridoru Vc, rekao je premijer Orešković ističući potrebu za zajedničkim radom na povlačenju sredstava iz fondova EU-a u tu svrhu. Pozvao je mađarske tvrtke da povećaju uporabu usluga Riječke luke, s obzirom da hrvatska vlada radi na povećanju njezinih kapaciteta i boljem prometnom povezivanju razvojem infrastrukture. Također je ocijenjeno da je dvostrana suradnja glede prava manjina izvrsna, a sljedeći sastanak Mješovitog odbora za suradnju u području zaštite manjina održat će se u Osijeku potkraj rujna ili početkom listopada ove godine, donose HINA i MTI. Podsjetimo da su Hrvatska i Mađarska još u ožujku 1995. potpisale međusobni sporazum o zaštiti prava hrvatske manjine u Republici Mađarskoj i mađarske manjine u Republici Hrvatskoj, te da Mješoviti odbor za suradnju nije zasjedao od 2012. godine.

Branka Pavić Blažetin

Dvodnevni susret s Hrvatima u Mađarskoj

Povodom obilježavanja 70. obljetnice postojanja hrvatskoga školstva u Santovu te X. Državnog hodočašća Hrvata u marijanskome svetištu Đudu, tajnica HMI mag. iur. Diana Mašala Perković boravila je u dvodnevnom posjetu hrvatskoj zajednici u Mađarskoj.

U subotu, 21. svibnja, u santovačkom domu kulture održana je znanstvena konferencija o početku hrvatskoga školstva u Mađarskoj. Prof. Đuro Franković i dr. sc. Stjepan Blažetin, ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, nazočne su upoznali s poviješću obrazovanja na hrvatskom jeziku u Mađarskoj, hrvatskim školstvom i izgradnjom svijesti o pripadnosti zajednici. Nazočnima su se obratili Ivan Gugan, predsjednik Hrvatske državne samouprave, i Joso Šibalin, ravnatelj santovačke škole, a potom je uslijedio kulturni program učenika. Nazočila je i Ksenija Majcan-Franjković iz Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta te mr. sc. Vesna Haluga, generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu. Nakon proslave bio je organiziran posjet hrvatskim vrtićima i školama. Upravo na poticaj generalne konzulice Vesne Haluge i ravnatelja Hrvatske matice iseljenika mr. sc. Marina Knezovića, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta darovat će udžbenike za potrebe nastavnoga predmeta Narodopis, i to udžbenike hrvatskoga jezika i književnosti za 1. – 8. razred osnovne škole te udžbenike povijesti i geografije od 5. do 8. razreda osnovne škole. U nedjelju, 22. svibnja, u hodočasničkome mjestu Đud/Jud u mađarskom dijelu Baranjske županije održano je X. Državno hodočašće Hrvata u Mađarskoj. Ono je povodom blagdana Presvetoga Trojstva organizirala Hrvatska državna samouprava. Program je započeo u jutarnjim satima svetom misom na hrvatskom jeziku.

Đud/Jud jedno je od najstarijih marijanskih svetišta, još od davnina bilo je odredištem hodočasnika iz Slavonije, Srijema i Bosne. Danas okuplja Hrvate iz svih regija Mađarske i šire. Zbog iznimno velikoga broja hodočasnika, 1938. godine podignut je oltar na otvorenom prostoru pokraj svetišta. Dio samostana preuređen je u hodočasnički dom Pečuške biskupije „Domus Mariae“. Obilježavanje blagdana prenosila je i Mađarska televizija. Kažu da se „tijekom prijašnjih stoljeća dolazilo u ovaj kraj kako bi se duševno oboгато, u tišini smirio i izliječio putnik namjernik hodočasnik“.

Naida Šehović
(www.matis.hr)

Proslavljena 70. obljetnica utemeljenja hrvatskoga školstva u Mađarskoj i santovačke Hrvatske škole

Dana 21. svibnja u Santovu je održana proslava 70. obljetnice postojanja hrvatskoga školstva u tom naselju, odnosno Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma koji je od 2000. u održavanju Hrvatske državne samouprave. Svečanost je održana u mjesnom domu kulture u suorganizaciji održavatelja Hrvatske državne samouprave te santovačkoga Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma.

Dr. sc. Stjepan Blažetin i prof. Đuro Franković

Program je započeo znanstvenim skupom na temu Početci hrvatskoga školstva u Mađarskoj, kojemu je predsjedao Joso Ostrogonac, predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj i Odbora za odgoj i obrazovanje HDS-ove Skupštine. Izlagači su ukazali na važnost školstva i školskog sustava u očuvanju samobitnosti. Profesor Đuro Franković izlagao je o prvoj Ilirskoj školi u Pečuhu, utemeljenoj 21. svibnja 1721. godine.

O početcima i značenju organiziranoga hrvatskog školstva u Mađarskoj nakon Drugoga svjetskog rata, s naslovom Poglavlja iz povijesti hrvatskoga školstva u Mađarskoj, govorio je dr. sc. Stjepan Blažetin, s posebnim naglaskom na

Brojni uzvanici, na čelu s HDS-ovim predsjednikom Ivanom Guganom

Dio programa učenika santovačke škole

utemeljenje santovačke Hrvatske škole. Prema njegovim riječima, školstvo kao odgojno-obrazovni sustav uključuje sve one ustanove koje su još potrebne da bi škole uopće funkcionirale, upravu, različite agencije i drugo. Posebno se posvetio odnosu vlasti i školstva jer, kako reče, školstvo je jedno od glavnih pitanja svake vlasti. Tako je bilo nekad, tako je i danas. Osvrnuo se na početke organiziranoga školstva 1945./1946. i na utemeljenje prvih hrvatskih škola u Mađarskoj, napose na utemeljenje učiteljske škole i gimnazije u Pečuhu, odnosno Budimpešti, te na prve tečajeve za pomoćne učitelje koji su počeli raditi u našim naseljima. Glede sadašnjice i budućnosti hrvatskoga školstva istaknuo je koliko je važno da održavanje škola bude u našim rukama. Kao primjer može nam poslužiti preuzimanje santovačke Hrvatske škole 2000. godine, a pečuške hrvatske škole 2012. godine, jer one su u našem vlasništvu. Premda su dio mađarskoga školskog sustava, one su u našem vlasništvu i pod našim upravljanjem.

Brojna publika, djelatnici škole, roditelji...

Na kraju skupa sudionici su općim odobravanjem prihvatili prijedlog Angele Šokac Marković da se Skupštini Hrvatske državne samouprave predloži da se narečeni datum, 21. svibnja (1721. godine) proglasi Danom hrvatskoga školstva u Mađarskoj.

Uslijedila je prigodna svečanost.

Bivše i sadašnje učenike, djelatnike škole te nazočne uzvanike i goste pozdravio je ravnatelj škole Joso Šibalin, te podsjetio na utemeljenje i 70-godišnje djelovanje škole od početka do danas.

U ime održavatelja ustanove nazočne goste, nastavnike, roditelje i učenike pozdravio je predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Guban koji je prije svega zahvalio svim bivšim i sadašnjim djelatnicima, učenicima i roditeljima, ali dao i potporu za budućnost.

Pjevački zbor, folklorna skupina i tamburaški orkestar škole u prigodnome kulturnom programu izveli su splet hrvatskih plesova, pjesama, dječjih igara i prigodne stihove. Svečanost je uljepšana i postavljanjem prigodne izložbe iz prošlosti santovačke škole, od utemeljenja do danas. Svečanost je završena domjenkom za uzvanike i goste.

Proslava u znaku broja 70

„Tijelovo 2016“

Čavoljski bunjevački Hrvati u prijateljskom naselju Čačincima

Tijelovo – svetkovina Presvetog Tijela i Krvi Kristove – katolički je blagdan koji se slavi u četvrtak poslije svetkovine Presvetoga Trojstva, devetog četvrtka poslije Uskrsa. Slavi se u crkvama i svetištima u spomen na ustanovljenje Euharistije na Veliki četvrtak.

Na poziv KUD-a „Čačinci« i načelnika Mirka Mališa, KUD «Bunjevački kulturni krug», koji djeluje pod okriljem Hrvatske samouprave, 26. lipnja gostovao je na manifestaciji «Tijelovo 2016» u Čačincima, održanoj pod pokroviteljstvom Općine Čačinci. Kako ističu organizatori, do sada najposjećenije «Tijelovo» okupilo je kulturno-umjetnička društva iz Slavonije, ali i iz Mađarske, čime je dobilo međunarodni značaj. Podsjetimo kako je prije godinu dana potpisan sporazum o suradnji prijateljskih naselja.

Već po ustaljenom običaju Tijelovo u Čačincima započelo je molitvom u župnoj crkvi Presvetoga Trojstva te ophodnjom mještana i KUD-ova čačinačkim ulicama uza zastajanje kod četiriju postavljenih oltara. Okupljeno mnoštvo pozdravili su donaćelnik Općine Čačinci Alen Jurenac, i Sanja Bošnjak, županica Virovitičko-podravske županije, koja je ujedno i otvorila 6. Smotru folklornih društava.

Nakon ophodnje priređena je uobičajena smotra folklora koja je uz domaće okupila i gostujuća društva. Zahvaljujući

BAJA – Župa svetog Antuna Padovanskog 12. lipnja slavi crkveni god. Nakon mađarske mise u 9 i njemačke u 10 sati, blagdansko misno slavlje na hrvatskome jeziku počinje u 11 sati.

BAJA – U suorganizaciji Gradske knjižnice i prosvjetnoga središta „Endre Ady“ i Osnovne i športske škole „Šugavica“, na bajscome Dolnjaku 10. lipnja priređuje se već redovita veselica povodom Svetog Antuna. Zabavni sadržaji počinju u 14 sati njemačkim programom za djecu s naslovom Hans Hoffman u Baranji. Od 15 do 16 sati održava se hrvatska igraonica. Slijedi predavanje župnika Župe svetog Antuna Padovanskog Mathiasa Schindlera: Fernando Baglione – Život i duhovnost svetog Antuna. Od 18 do 22 sata priređuje se južnoslavenska plesničica uz glazbu „Braće Barić“. Priredba se ostvaruje s potporom bajske Gradske samouprave i uz partnerstvo Plesnoga kruga „Šugavica“.

Čavoljski svatovac

upravo gostovanju čavoljskoga „Bunjevačkog kulturnog kruga“, prijateljskog naselja, ponovno je bila međunarodnog značaja. Iznimno šarolik i bogat kulturni program bio je pravi užitak za oko i uho.

Uz nastup osam KUD-ova, u smotru je uključeno više od 200 sudionika i preko 50 dragovoljaca u organizaciji najveće

kulturno-zabavne manifestacije na ovom području. Svoje su koreografije osim domaćeg KUD-a „Čačinci“, čiji su najmlađi članovi nastupom i otvorili Smotru, nastupili su još članovi KUD-a „Dika“ iz Slatine, KUD „Jasen“ iz Šaptinovaca, GKUD „Požege“ iz Požege, KUD „Graničar“ iz Lužana, KUD „Crkvari“ iz Crkvara, SKUU „Franjo Strapač“ iz Markovca Našičkog i Bunjevački kulturni krug iz Čavolja koji je s velikim uspjehom prikazao Bunjevački svatovac.

Prvi put održan je i izbor za najljepšu nošnju Smotre. U konkurenciji osam snaša, naslov najljepše nošnje odnijela je Marijana Jukić, članica KUD-a „Graničar“ iz Lužana. Cvijeće i lentu snaši u najljepšoj nošnji uručili su donaćelnik Alen Jurenac i županica Sanja Bošnjak.

Nakon nastupa KUD-ova i večere, Čačinčane i njihove goste zabavljali su do dugo u noć TS Čačinački tamburaši. Uslijedila je pučka veselica, a Čavoljci, predvođeni predsjednikom Hrvatske samouprave Stipanom Mandićem, mogli su opet uživati u iznimnom gostoprimstvu svojih domaćina, uz druženje i noćnu zabavu.

S. B.

KUD «Bunjevački kulturni krug»

Hrvatski jezik u harkanjskoj Osnovnoj školi „Pál Kitaibel”

Prva kategorija – učenici specijalnog odgoja

Redovito školsko natjecanje u kazivanju stihova na hrvatskom jeziku održano je i ove godine u harkanjskoj Osnovnoj i glazbenoj školi „Pál Kitaibel”, 2. svibnja. U spomenutoj obrazovnoj ustanovi nastavu hrvatskoga jezika, uglavnom u satnici stranog jezika (tri sata tjedno), osim u jednom razredu, od 5. do 8. razreda pohađa četrdesetak učenika. Osjetan je to pad u odnosu na nekoliko godina prije. Naime, po slovu zakona od prvoga razreda tek se jedan jezik može učiti u satnici stranog jezika, a nema dovoljno interesa za pokretanje narodnosne skupine za učenje hrvatskoga jezika i književnosti, kaže ravnatelj škole József Kiss Levente.

Harkanjska Hrvatska samouprava, čija je predsjednica i dopredsjednica djelatnica škole Žuža Gregeš, i Đurđa Geošić Radasnai podupiru nastavu hrvatskoga jezika, veze harkanjske škole s bratskom školom u Orhovici, jednako kao i godišnje školsko natjecanje u kazivanju stihova.

Značajka nastave hrvatskoga jezika u harkanjskoj školi jest nastava i metodika prilagođena učenicima specijalnog odgoja. Ukupno 14 učenika specijalnog odgoja uči hrvatski jezik kao strani.

I oni su se natjecali, svi odreda u 1. kategoriji natjecanja. Ocjenjivački sud činili su

predsjednica Branka Pavić Blažetin, glavna i odgovorna urednica Medijskog centra Croatica, bivša djelatnica škole, učiteljica Eržika Kovač, zastupnik mjesne Hrvatske samouprave Mišo Kovačević i novinar urednik MTVA Tomo Füre.

U 1. kategoriji, djeca specijalnog odgoja, kazivani su stihovi Prosenjaka, Bilopavlovića, Zvrka, Viteza, Dekića, Šimare Pužarova, Blažetina... Prvo je mjesto osvojio Viktor Lowescher, drugo Alexandra Juhász, a treće su mjesto podijelili Regina Kövesi i Krisztofer Kardos.

U 2. kategoriji, 5. – 6. razred, natjecalo se 12 učenika. Kazivani su stihovi Kolarić Kišun, Gujaša Đuretina, Šimare Pužarova, Dekića, Baloga... Prvo je mjesto pripalo Miri Fekete, drugo je osvojio Dániel Csiszár, a treće je pripalo Dávidu Matlagu.

U 3. kategoriji, 7. – 8. razred, natjecalo se 13 učenika. Kazivani su stihovi Prosenjaka, Dekića, Zvrka, Blažetina, Kovačevića, Galeba, Dolonca... Prvo je mjesto osvojila Enikő Csetényi, drugo je mjesto pripalo Attili Körmendiju, a treće je mjesto osvojila Tamara Csiszár.

Branka Pavić Blažetin

Sudionici i pobjednici 2. i 3. kategorije natjecanja

„Mišolovka“ na 23. festivalu glumca

Županja je bila domaćinom 23. izdanja Festivala glumca, koji se od 13. do 21. svibnja događao u Županji, Vinkovcima, Iloku, Otoku i Vukovaru.

Predsjednik je Festivalskog odbora glumac Joško Ševo, domaćin festivala glumac Ivo Gregurević, a članovi ocjenjivačkog suda Lidija Helajz, Sanja Marin i Draško Zidar. Sudjelovalo je 18 predstava koje je Enes Kišević odabrao za sudjelovanje na ovogodišnjem Festivalu. Ali Festival je odlikovao i niz popratnih programa.

Na Festivalu je sudjelovalo i pečuško Hrvatsko kazalište koje je 17. svibnja u Županji izvelo kazališnu predstavu Agathe Christie «Mišolovka» u režiji Ivana Funka. U predstavi glume: Petra Grišnik, Armin Čatić, Goran Smoljanović, Eva Polgar, Rafael Arčon, Ivana Perkunić, Dejan Fajter, Slaven Vidaković.

Festival glumca jest festival na kojem laureati uza statuu «Fabijan Šovagović», «Ivo Fici» i «Nevenka Filipović» dobivaju i novčanu nagradu. Organizatori su Festivala glumca Hrvatsko društvo dramskih umjetnika iz Zagreba i Koncertno-kazališna

agencija Asser Savus iz Vinkovaca. Dodijeljeno je sedam nagrada, i to Nagrada «Vanja Drach» za najbolju predstavu u cjelini, četiri ravnopravne Nagrade «Fabijan Šovagović» za najbolje glumce i glumice, Nagrada «Ivo Fici» za najboljega mladoga glumca ili glumicu te Nagrada «Nevenka Filipović» za najbolje lutkarsko glumačko ostvarenje ili glumačko ostvarenje u predstavama za djecu i mlade.

- mcc -
Foto: Á. Kollár

Međunarodna ljetna škola hrvatskoga jezika i kulture „Faust Vrančić“

Na poziv Hrvatskoga kluba Augusta Šenoae i Udruge baranjskih Hrvata, 5. svibnja u prostorijama Hrvatskoga kluba upriličen je informativni sastanak i predstavljanje Međunarodne ljetne škole hrvatskoga jezika i kulture „Faust Vrančić“, koja će se održati od 19. do 25. lipnja na otoku Prviću. Gošća je bila voditeljica Škole prof. dr. sc. Ružica Pšihistal s Filozofskog fakulteta u Osijeku, koja je uz priređene prikaze i videozapise predstavila rad i program Škole te upoznala zainteresirane s ciljevima Škole. Posebnost je ove Škole među ostalim sličnim školama hrvatskoga jezika što je ona programski osmišljena za mlade iz domovinske i iseljene Hrvatske. Zajedničkim učenjem i druženjem mladi uzajamno stječu i razvijaju znanje hrvatskoga jezika i kulture te unapređuju međukulturne spoznaje. Posebnost je Škole također što su mladi smješteni u prilagođenome samostanu na obali malenoga romantičnog otoka Prvića, nedaleko od Vodica, gdje se odvijaju svi sadržaji, od učenja do objeda, druženja i priredaba. Program Škole uključuje akademska i terenska predavanja te pet radionica prema interesima polaznika (jezična radionica, glagoljska radionica, radionica forum kazališta, multimedijalna radionica, radionica kreativnog pisanja), a među nastavnicima su tri sveučilišna profesora i tri profesora hrvatskoga jezika. Visokoj kakvoći Škole pridonose i posebne gošće: ugledna znanstvenica dr. sc. Marijana Borić, znanstvena suradnica na Odsjeku za povijest prirodnih i matematičkih znanosti HAZU, koja će održati predavanje o Faustu Vrančiću u Memorijalnom centru „Faust Vrančić“ te ugledna književnica Julijana Matanović. Program također uključuje stručno vođene posjete Šibeniku i otoku Zlarinu, te športske, rekreativne i umjetničke sadržaje (projekcije filmova, književne

večeri, izložbe). Vremena se dakako uvijek nađe i za odmor i uživanje u suncu i moru, gdje se nastavlja neformalno učenje hrvatskoga jezika. Pšihistal je približila slušateljima ljepote i znamenitosti otoka Prvića, koji se zove *Faustov otok* po Faustu Vrančiću, znamenitome hrvatskom polihistoru, izumitelju, biskupu i diplomatu.

- mcc -

Trenutak za pjesmu

Zbog ljudi (1992)

Zbog ljudi misliš kako ne kaniš,
poslušlaš ča ne kaniš,
gledaš ča ne kaniš,
govoriš ča ne kaniš,
činiš ča ne kaniš,
odobravaš ča ne kaniš.

Zbog ljudi si takov kakov nisi,
češ sebe zatajati,
češ sebe napustiti.

Je sve ovo vridno...
zbog ljudi?

Joško Weidinger

Pečuška školska dramska sekcija

Dramska sekcija pečuškoga Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže neprekidno djeluje već više od deset godina, a posljednjih osam godina vodi je nastavnica Erika Žarac. I ove godine, kao i svake do sada, mladi kazalištarci iz pečuške škole priredili su svoju godišnju premijeru u sklopu školske tjedne manifestacije pod nazivom Dani hrvatskoga jezika.

„Krlježini“ glumci Jozo Dervar i Martin Koncsos

Velik je uspjeh pobrala i ovogodišnja premijera. Radi se o scen-skom uprizorenju, kazališnoj predstavi „Veliki zavodnik“ nastaloj na tekst poznatoga hrvatskog dramskog pisca Mire Gavrana, u režiji voditeljice dramske sekcije, nastavnice Erike Žarac. U pred-stavi glume odlični učenici glumci: Jozo Dervar, Martin Koncsos, Ivana Martić, Ádám Almási i Blanka Ludas. Jozo Dervar i Martin Koncsos već su četiri godine članovi dramske sekcije, Ivana Martić drugu je godinu na sceni, jednako kao i Ádám Almási, a Blanka Ludas ove je godine prvi put nastupila.

Godine prolaze, premijera uvijek ostaje zadatak s novim glumcima i novim naraštajima učenika. Nimalo lak zadatak. Rad počinje već od jeseni, izborom teksta, dogovorima, osmišljavanjem scene, glazbe, kostima, traženjem ponajboljih glumaca koji su spremni svoj dio slobodnoga vremena provesti u okvirima i u radu dramske sekcije. Dramska je sekcija uprizorila do sada veoma uspješno nekoliko dramskih tekstova Mire Gavrana. Lani su na scenu postavili tekst Fadila Hadžića, ove se opet vratili Gavranu.

Odlučili su se za još jednu komediju najizvođenijega hrvatskog dramskog pisca svjetskoga glasa što je, kao i uvijek, bio pravi izazov za redateljicu i glumce. Za «Velikog zavodnika». Svi zajedno radili su na uređenju scene, nabavi rekvizita, glazbi, kostimima, ono što im je najveća boljka

bila i ostala i ove godine jest ozvučenje. Uložen je golem trud u ostvarivanje više nego izvrsnoga školskog kazališnog izričaja. Šteta je što ostaju tek na školskoj pozornici jer ih lako mogu zamisliti na turnejama po hrvatskim naseljima gdje bi, vjerujem, bili ispraćeni gromoglasnim smijehom, a hrvatske samouprave, civilne udruge na taj i neki drugi način mogle bi pomoći razvoju dramskoga stvaralaštva u Hrvatskoj školi Miroslava Krleže i šire, te poticati kazališni amaterizam u svojim sredinama.

Ove su godine izabrali komad s manjim brojem uloga jer je tako bilo lakše usklađivati obveze u školi i izvan nje, s probama dramske sekcije, koju čine gimnazijalci, stanovnici učeničkog doma. Odlični i hrabri učenici glumci koji se ne boje izazova. Trebalo je naučiti tu količinu teksta i sve to odglumiti na pozornici. U ulozi Joške Bebića briljirao je snalažljivi Jozo Dervar, a uspješno ga je pratio Martin Koncsos u ulozi Joze Kikana. Dobre su bile i Blanka Ludas u ulozi Vesne, te Ivana Martić kao Anđa, a dobro se snašao i Ádám Almási.

Predstavu na svojim leđima, bar što se tiče količine odglumljenog i naučenog teksta, nosio je Jozo Dervar koji je tajnim glasovanjem učenika škole izabran i za najboljega glumca predstave «Veliki zavodnik». Uspješno ga je pratio Martin Koncsos, koji je uspješno riješio sve teškoće...

Spomenuta Gavranova komedija prikazuje život dalmatinskoga «galeba» Joška Bebića koji živi slobodnim životom i zauvijek želi ostati neženjom. Posjećuje ga Jozo Kikan, koji se predstavlja kao novinar Playboya, a zapravo želi mu se osvetiti jer je navodno spavao s njegovom sestrom. Ali sve je to varka koja, nažalost, našega junaka ipak prisiljava na ženidbu.

Branka Pavić Blažetin

Dramska skupina Učeničkog doma Miroslava Krleže s nastavnicom Erikom Žarac

Posjet ninskog izaslanstva gradskoj četvrti Lovranac-Petarac

Na poticaj Hrvatske samouprave gradske četvrti Lovranac-Petarac (Pestszentlőrinc-Pestszentimre), na čelu s Marijom Mareljin, lanjske su godine iznova uspostavljeni odnosi s gradom hrvatskoga Jadrana Ninom. Ljeti je izaslanstvo tog okruga posjetilo taj grad, te je ove godine, 10. i 11. svibnja, njihovo izaslanstvo boravilo u XVIII. okrugu.

Prvoga dana posjeta za bijelim stolom sastali su se dogradonačelnici XVIII. okruga István Lévai i Attila Szarvas, stručna referentica za zbratimljene gradove Mónika Potondi, zastupnici Hrvatske samouprave Marija Mareljin i Ivica Mareljin ml., te ninsko izaslanstvo, na čelu sa zamjenicom gradonačelnika Dalijom Pavlović Peroš, viša savjetnica za kulturu Marijana Ramov, pročelnik Komunalnog odjela Jozo Mustać i ravnatelj komunalnog poduzeća „Komunalac“ Ivica Stulić. Kako za MCC gđa Peroš reče, ponajprije se raspravljalo o mogućnostima turističkog predstavljanja grada Nina, budući da je vodeća grana toga grada turizam, zatražena je pomoć XVIII. okruga glede natječaja fondova Europske unije, jer taj okrug ima svoja dugogodišnja iskustva. Koji su oni projekti koje mađarski prijatelji preporučuju za natječaje, na kakve su prepreke nailazili, koje projekte predlažu za razvoj. Trenutno jedan od najvećih projekta grada Nina i okolice jest projekt izgradnje kanalizacijskog sustava, što je i najveći projekt za dobivanje sredstava iz EU. Zamjenica gradonačelnika Dalija Pavlović Peroš naglasila je da se Hrvatska samouprava XVIII. okruga zalaže za nastavak suradnje, te je mnogo truda uložila u to, i jako im je zahvalna. U planu je nastavak suradnje i na kulturnome polju,

Zastupnici Hrvatske samouprave u društvu ninskog izaslanstva

gostovanje ninskih ansambala u XVIII. okrugu. Ta je suradnja postojala i prijašnjih godina, no želja je njezino proširenje na turističke i gospodarske vidove. Za nastavak je plan uzvratnoga posjeta izaslanstva gradske četvrti Lovranac-Petarac.

Kristina Goher

Dar za Dječji dan

Hrvatska samouprava grada Budimpešte svake godine časti najbolje učenike budimpeštanskoga Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i đačkoga doma. Prošlih je godina bilo brodarenja po Dunavu, ili svečani objed u nekoj gostionici, a ove godine, 26. svibnja, autobusno razgledanje grada Budimpešte, uza stručnog vodiča. Na dvosatnoj su vožnji sudjelovali najbolji

razredi osnovne škole, 4. i 5. te iz gimnazije 14 đaka. Pratili su ih razrednici: Dejana Šimon, Ladislav Gršić i Rita Grbavac. Krenulo se od HOŠIG-a, potom se putovalo u smjeru Istočnoga kolodvora, Trga Lujze Blaha, Gelertova brda, Budimske tvrđave, Lančanoga mosta, Andrásyjeve aleje i Trga junaka.

k. g.

Foto: Rita Grbavac

Hrvatska samouprava Željezne županije u povezivanju sa Sisačko-moslavačkom županijom

Županijska delegacija pohodila Gradišće

Na poziv Hrvatske samouprave Željezne županije je izaslanstvo Sisačko-moslavačke županije dva dane dugo boravilo u Željeznoj županiji. Pred petimi ljeti slična delegacija je jur poiskala Gradišće, ali sad je bio neprikriiveni cilj da se razgovara o mogućnosti sudjelovanja na različiti polji žitka ter da se upozna situacija Gradišćanskih Hrvatov na ovom području s namjerom potpisivanja ugovora o trajnoj suradnji i prijateljstvu. Hrvatsku delegaciju, na čelu s Anitom Sinjeri-Ibrišević, dožupanicom Sisačko-moslavačke županije, najprije su u sambotelskom Domu Samouprave Željezne županije dočekali člani zastupničkoga tijela Hrvatske samouprave, pod peljanjem Štefana Krizmanića, s kimi su gosti pohodili i hrvatske znamenitosti Sambotela, potom su sudjelovali na Hrvatskom danu Gornjega Četara, a na kraju dana uživali su i u gostoprimstvu Židančanov. Drugi dan su nazočili svetoj maši i prvoj pričesti u istom naselju ter su posjetili Plajgor i Prisiku, i onde Sakralni muzej Hrvatov u Ugarskoj. Politički predstavnici Gradišćanskih Hrvatov u Željeznoj županiji ov vikend putuju na povratni pohod Sisačkoj-moslavačkoj županiji.

– Hvala na toplom dočeku, za ljubav i pažnju, hvala i za to da čuvate svoje hrvatstvo dugih petsto godina, a i našu katoličku vjeru. Iskreno sam zadivljen kolikim ponosom, ljubavlju i vjerom kroz toliko stoljeća čuvate svoj nacionalni identitet, i zadovoljstvo mi je što sam mogao sudjelovati u dolasku delegacije naše Sisačko-moslavačke županije, druge županije po veličini u Republici Hrvatskoj, kako vi kažete u staroj domovini – je istaknuo Željko Maljevac, glavni urednik Novoga sisačkoga tjednika, gdo jur ljeta dugo dojde u Gradišće, a u Gornjem Četaru se i čuti tako, kot u svojem domu. Delegaciju je primio u Sambotelu i Levente Gagy, zastupnik Odbora za civilne i narodnosne kontakte u Željeznoj županiji. Najvažnija tema susreta je bila županijska suradnja na polju turizma, poljoprivrede i gospodarstva. Poslije toga su gosti peljani k spomen-ploči Ivana Mažuranića, bivšoj školskoj zgradi kade se je hrvatski ban i književnik školovao, posjećena su spomen-mjesta u Savariji ubijenoga sisačkoga biskupa, Sv. Kvirina. Na Hrvatski dan u Gornjem Četaru po drugi put su bili pozvani folkloriši „Posavine“ iz Budaševa (Sisačko-moslavačka županija), a pravoda su i tamo skupa uživali Hrvati u bogatom programu i druženju i u tom južnogradišćanskom selu. Toga dana je nastavljeno sprijateljivanje u Hrvatskom Židanu uz tamburašku glazbu, a drugi dan na seoskoj svečanosti Prve pri-

česti su takaj nazočili gosti. U najmanjem selu Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj, u Plajgoru, Vince Hergović, načelnik i predsjednik Hrvatske samouprave, predstavio je ured i Kulturni dom, a u Meršičevoj hiži bogatu etnografsku zbirku Lajoša Brigovića ter slike o Plajgoru. Na slijedećoj štaciji u Prisiki,

u Sakralnom muzeju Hrvatov u Ugarskoj je goste navigirala Cilka Dumović-Molnár, i na tom mjestu su se imali čemu začuditi gosti. – Nedopustivo je da se ovakvi posjeti dešavaju jedanput i onda da par godina više nemamo nikakvih kontakata. Hrvati ovdje žive cijelo vrijeme i ne da mi njih posjećujemo od godine do godine, kad se njih sjetimo. Zato je naša ideja da potpišemo međunarodnu suradnju, na osnovi koje će ovi posjeti, ova suradnja biti institucionalna i cjelovremenska, tako da naši Hrvati će znati da sigurno svake godine dolazimo ovamo, a i vi isto tako, da izmjenjujemo iskustva i da pokažemo da nam je stvarno stalo do ovih ljudi. Nema tih riječi kojima se može opisati ono, što smo mi ova dva dana doživjeli. Prvi put sam ovdje, a dojmovi su toliko jaki. Sa mnom su ljudi došli koji već dolaze dugo niz godina, koji kada dođu u ovaj kraj, kažu da im srce ubrzano lupa, da im se naježe ruke od toliko velikih osjećaja. Moram reći da sam uvjerena da ta veza nije samo površinska, nego stvarno dubinska veza – je naglasila na kraju dvodnevnoga gostovanja sisačka dožupanica ka je s veseljem pozvala predstavnike Gradišćanskih Hrvatov iz Željezne županije na Dan Sisačko-moslavačke županije ovoga vikenda.

Hrvatski dan u Lukovišću

U organizaciji lukoviške Hrvatske samouprave, 28. svibnja priređen je uobičajeni Hrvatski dan. Program je započeo u podnevnim satima svetom misom na hrvatskom jeziku u mjesnoj crkvi. Misu je služio martinački župnik Ilija Čuzdi. Kulturni program, kao obično, priređen je u mjesnom domu kulture, koji je bio okićen, pa tako dočarao uobičajeni podravski ugođaj.

Tijelovska ophodnja u Lukovišću

starinskog orkestra Biseri Drave. Nakon njih publiku je prekrasnim pjesmama očarao martinački Ženski pjevački zbor „Korjeni“, koji je pobrao buran pljesak. Potom su nastupili učenici lukoviške škole. Gosti Dana bili su Stipan Đurić i Lili Magoni koji su pružili šarenu predstavu publici. Program je bio vrlo uspješan, gledatelji su uživali u pjesmi i plesu. Nakon kulturnoga programa večerom su počašćeni svi sudionici. Pripremljen je bogat švedski stol, a kao šećer na kraju, mogli su se kušati odlični domaći kolači. Završetak Dana obilježilo je druženje uz ples. Za odlično ozračje odgovoran je bio Orkestar Vizina, okupilo se mnoštvo sudionika, pa je i raspoloženje bilo na visini, i to zahvaljujući orkestru.

Luca Gažić

Foto: Ákos Kollár

Dan je započeo svetom misom na hrvatskom jeziku, koju je služio martinački, ujedno i lukoviški župnik Ilija Čuzdi. Budući da se slavilo Tijelovo, misa je imala važniju ulogu od uobičajenoga. Tijelovo, punim nazivom svetkovina Presvetoga Tijela i Krvi Kristove katolički je blagdan. Slavi se u četvrtak poslije svetkovine Presvetoga Trojstva. Posrijedi je sjećanje na posljednju večeru na Veliki četvrtak. Taj kršćanski blagdan javlja se XIII. stoljeću, a na cijelo zapadno kršćanstvo proširuje se poslije, u XIV. stoljeću. Naravno, najveći dio sudionika mise i u crkvi je bio u narodnoj nošnji. Nakon crkvene svečanosti društvo se vratilo u dom kulture gdje je počeo kulturni program. Na početku programa Ruža Bunjevac, predsjednica lukoviške Hrvatske samouprave, ujedno i glavna organizatorica Dana, pozdravila je nazočne. Na pozornicu je izašla šeljinska Plesna skupina Zlatne noge, kojoj su članovi otplesali šokačku koreografiju uz glazbenu pratnju

Od prvoga lipnja dopušteno kupanje u Dravi

Polako počinje sezona plaža kod Barče na Dravi. Službene dozvole grad je već dobio. Javna se plaža nalazi na lijevoj obali Drave i duga je 600 metara, kupanje je ovdje dopušteno. Zoltán Ungvári, ravnatelj zastupničkog tijela, reče da su potrebni materijali i ljudski potencijali su osigurani, a plažu već nadziru čuvari. I ove će godine osigurati spašavanje gliserom. Zahvaljujući gradskoj upravi, uskoro će biti prilagođena i plaža uz obalu, a završetkom školske godine svatko može uživati u kupanju u Dravi.

POZIVNICA

Hrvatska samouprava županije Šomod i Potonjska mjesna te hrvatska samouprava pozivaju Vas na priredbu

„HRVATSKI LJETNI FESTIVAL – NOĆNI NOGOMET“.

Mjesto: **Rekreacioni park Potonja**
Vrijeme: 10./petak/ lipnja 2016. 15³⁰ sati

Program:

- 16⁰⁰ „Kuhar Podravine“ – natjecanje u kuhanju
- 19³⁰ **Kulturni program**
- 20⁰⁰ Malonogometni turnir (Noćni kup)
- 24⁰⁰ Proglašenje rezultata

Očekujemo Vas!

Jelica Maćok Čende
predsjednica

Jozo Dudaš
predsjednik

Tamás Reiz
načelnik sela

Program se ostvaruje **potporom:**

ZAJEDNICA PODRAVSKIH HRVATA

SAVEZ HRVATA U MAĐARSKOJ

HRVATSKI KULTURNI I SPORTSKI CENTAR JOSIP GUJAŠ DŽURETIN

Bizonjski učenici u porečkoj Školi prirode

Na poziv Osnovne škole „Stjepan Radić“ Božjakovina, bizonjski učenici imali su mogućnost sudjelovati s prijateljskom školom šest dana u Poreču. Ove godine to je bilo mjesto Škole prirode i plivanja. To je već sedma prilika da su se i naša djeca mogla priključiti u ovaj program.

Ravnatelj škole Jure Mišković, koji je i glavni organizator ove neobične nastave, i ove godine nas je dočekaao s veseljem. U Školi prirode sudjelovalo je šest učenika iz 5. razreda, a njih su pratile ravnateljica Žužana Lesković i nastavnica hrvatskoga jezika Renata Novak-Tóth. Iz Hrvatske su došli četvrti razredi. Tabor se održavao od 13. do 18. svibnja, a Bizonjci su trebali krenuti dan prije i stigli su doma dan poslije. Škola je počela učenikovim testiranjem plivanja. Ove je godine bilo mnogo neplivača, ali su oni usput lijepo naučili plivati. Uz to imali su nastavu u prirodi. Učiteljice su im držale sate hrvatskoga jezika, prirodu i društvo, likovni odgoj, matematiku i povijest. No ovi dani nisu potrošeni samo u radu, nego i odmaranjem i zabavom. Bili smo i na izletu u gradu, pogledali smo Eufrazijevu baziliku, Jamu Baredine i pokušavali smo se što više zadržavati na obali mora. Prvi put vidjeti more u životu, to je bio zaista nezaboravan doživljaj našim učenicima. Djeca su svaku večer imala neku zabavu, npr. ples s balonima, luda frizura, športska natjecanja. Zadnji dan završili smo natjecanjem plivanja. Bila je to velika radost svim učenicima jer su i oni uspješno sudjelovali, koji na početku nisu ni znali plivati, čak su naši učenici osvojili i drugo mjesto u štafetnom plivanju. Ipak, nije im ovo bila jedina radost tih dana. Kući su se vratili s novim prijateljima, s puno uspomena i doživljaja. Nama nastavnicama pak bio je najveći dar vidjeti radosne, sretne oči i da su pokušavali izraziti svoje misli učenim hrvatskim jezikom.

Renata Novak

Erupcija vulkana u HOŠIG-ovu predvorju

Prirodoslovna radna skupina budimpeštanske Hrvatske škole sredinom travnja organizirala je Dan prirodnih znanosti kroz igru i zabavu. S različitim zadacima, ekipnim natjecanjima, kvizovima i uzbudljivim filmovima obradili smo jednu važnu temu. Zamisao nam je dao „Dan Zemlje i voda“. Učenici su dobili nekoliko tjedana izraditi unaprijed projektne radove. Polaznici nižih i viših razreda napravili su makete koje su predstavljene na izložbi. Kreirana su vrlo impresivna, vrijedna umjetnička djela. Prvi i drugi razred je dočarao prekrasni, šareni akvarij i time su nam pokazali živi svijet mora. Učenici trećeg razreda odveli su publiku na izlet na Blatno jezero, a rad četvrtog razreda fantastično je prikazao ne samo nilski biljni i životinjski svijet nego i čarobni svijet piramida egipatske drevne kulture. Spektakularne, funkcionirajuće makete učenika viših razreda, povezanih s vodom, fascinirale su učenike, nastavnike i roditelje ove škole. Peti razred je predstavio jedan stvaran detalj iz Hortobágya, s đermom i sivim govedima, šesti razred je napravio funkcionirajući vodoskok od lego-kocka, a sedmi razred odveo je znatizeljne u srednjovjekovni Rim prikazom jednog detalja vodoopskrbnog sustava. Osmi razred je iznenadio funkcionirajućom minijaturnom hidroelektranom. U vezi s Danom Zemlje učenici sedmog i osmog razreda s pomoću profesora Zoltána Csomósa napravili su aktivne vulkane, od kojih je poneki toliko dobro uspio kao da je to prava minijatura replika vulkana. Djeca i njihovi nastavnici koji su im pomagali, s velikim su zanosom pravili makete, pokazali veliku maštu i kreativnost. Učenici nižih razreda okusili su pojam primjene i vrste energije. Nakon projekcije o energiji, svaki je razred rješavao zadatke s vrlo lijepim rezultatima.

HOŠIG-ova novinarska radionica

Putujemo Hrvatskom

Na svijetu postoji mnogo različitih nacionalnosti, a svaki narod ima neke svoje osobine po kojima je prepoznatljiv; može to biti govor odnosno naglasak, boja kose, boja kože ili odjeća koju nosi, ipak su mnogo važnije unutrašnje osobine jer po njima možemo u potpunosti prepoznati čovjeka. Naravno, nisu svi ljudi isti, bez obzira pripadaju li istoj nacionalnosti, ali imaju u sebi nešto što ih povezuje i što drugi narodi nemaju. Nastavljajući višegodišnju tradiciju, 11. razred naše škole otputovao je u Zagreb u okviru međunarodnoga programa. Tamo su boravili cijeli školski tjedan. Svaki je učenik bio smješten kod jednog domaćina. To je bila izvanredna prilika da se malo zaviri u njihov život, u svakodnevne i njihove običaje. Prvo i najvažnije što je za njih značajno jest da vole goste, veoma su ljubazni prema nepoznatim ljudima, i to ne samo u prodavaonicama, kafićima i restoranima nego bilo gdje. Vole dobro činiti i pomoći ljudima i taj njihov mentalitet privlači mnogo turista. Hrvati vole ljude, poznate i nepoznate, to objašnjava zašto znaju cijeli dan sjediti po kafićima. U njih dan ne može proći da ne sjednu u kafić i porazgovaraju s nekim uz kavicu, to je njihova navika. Oni su mnogo veseliji i ne živeciraju se zbog nebitnih stvari. Svi smo osjetili kao da smo otišli bar na drugi planet, to dobro raspoloženje ljudi i na nas je djelovalo pozitivno.

Ivana Martić

Nova kuhinja za kerestursku djecu

Roditeljsko vijeće Osnovne škole „Nikola Zrinski“ na Dječjem danu, 27. svibnja, podarilo je učenike prekrasnom novouređenom kuhinjom. Vrijedan poklon učenici škole zahvalili su uglazbljenom pjesmom na svečanoj predaji.

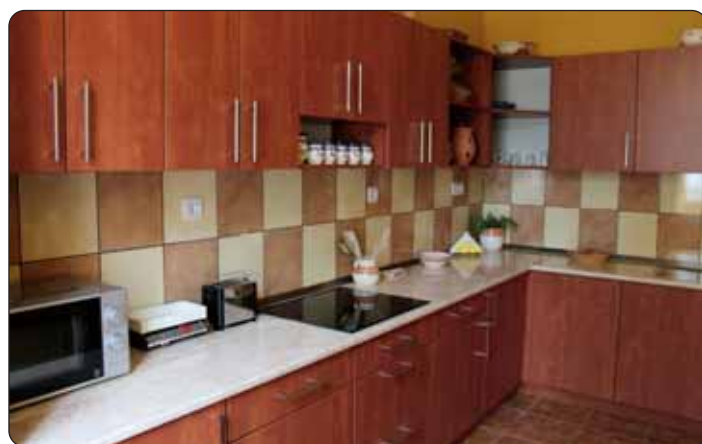

U keresturskoj školi na satima tehnike djeca uče kućanske poslove, tako i kuhinjske. Učenici se upoznaju s jednostavnom tehnikom kuhanja i pečenja, već su više puta pekli palačinke, mafine, kuhali paprikaš i druga jednostavnija jela. Djelatnici smatraju vrlo važnim učenje kuhanja, naime u zadnje vrijeme sve su privlačnija nezdrava, gotova jela. Na satima tehnike djeca po svom iskustvu mogu se uvjeriti da su mnogo zdravija i ukusnija jela koja su svježe zgotovljena. Učenjem kuhinjskih poslova, ako tko od učenika izabere struku kuhara, slastičara, možebitno konobara, mnogo lakše će se snalaziti u tim poslovima, a učenje kuhanja korisno je i za one učenike koji se prije osamostale od svojih roditelja i katkad moraju sami kuhati.

Obnova kuhinje vrlo je lijep primjer zajedničkog rada, mnogi su pridonijeli da se to ostvari, njima je posebno zahvalila ravnateljica Anica Kovač na svečanoj predaji kuhinje. Silvija Bordaš, vo-

diteljica Roditeljskog vijeća, također se pridružila zahvali. Materijalna sredstva za uređenje, čija vrijednost iznosi umalo sedamsto tisuća forinti, sakupljena su organiziranjem balova Roditeljskog vijeća, te s potporom Mjesne samouprave i Zaklade za Fičehaz. Mnogi su roditelji pomogli i dobrovoljnim radom, tko postavljanjem pločica, tko bojanjem, tko izradbom namještaja, odnosno izradbom zdjela. To su bili: Katica Tišler, Edita Herman, Blaž Varga, Žolt Sabo, Imre Nemet, Atila Broz i svi članovi Roditeljskog vijeća. Prigodom Dana djece učenici su već mogli isprobati novi štednjak, sudoper i mikrovalnu pećnicu.

beta

SERDAHEL – Hrvatska samouprava Zalske županije 9. lipnja, s početkom u 17 sati u Fedakovoj kuriji održava svoju redovitu sjednicu. Prema dnevnome redu bit će riječi o predanom europskom projektu na prvi poziv Interreg V A programa za prekograničnu suradnju, o organiziranju predstojećih programa, o regionalnome hodočašću, o glazbenome kampu, o pripremama na Hrvatski državni dan i o utemeljenju stipendija.

KERESTUR – Ravnateljica Osnovne škole „Nikola Zrinski“ obavješćuje djecu i roditelje i druge zainteresirane da će svečano zatvaranje školske godine biti 20. lipnja 2016. godine.

SUMARTON – Prema odluci zadnje skupštine Društva Horvata kre Mure (28. travnja 2016.) 30. svibnja na izvanrednoj sjednici trebalo je doći do izbora novog vodstva organizacije, međutim zbog slabog odaziva članstva izbor dužnosnika odgađa se. Na sazvanoj skupštini bilo je svega 15 članova iz Serdahela, Sumartona i Letinje. Od bivših članova predsjedništva već otprije dvoje su se odrekli svoje dužnosti, a od preostalih članova pojavili su se samo predsjednik Ladislav Gujaš i Jožo Đuric. Na predsjednikov prijedlog, kako ne bi tako mali broj članstva odlučio o vodstvu regionalne udruge, opet će se sazvati izvanredna skupština, 20. lipnja 2016., s početkom u 19 sati u sumartonskome Seoskom domu, kada će se već morati izabrati novo vodstvo organizacije. Prema riječima predsjednika Društva, mnogi su se članovi u zadnji čas odrekli sudjelovanja na skupštini, nada se da će se na sljedeći termin okupiti veći broj članstva.

Marija Gorica u Hrvatskom Židanu

Lipo vrime, velika srca i puno ljubavi na školskom dvoru!

Lani uprav u ovu dob se je začelo jedno sjajno prijateljstvo med predstavnici općine Marije Gorice i Hrvatskoga Židana s ciljem da židanska mala škola s nižimi razredi konačno dobije stalnu partnersku školu u staroj nam domovini. Kako se to vidi po spravišći, ni sanjati ne bi mogli bolje prijatelje od djelatnikov i školarov Osnovne škole Ante Kovačića s ravnateljicom Anticom Rajčić i načelnicom Marije Gorice, Maricom Jančić.

Na školskom dvoru Hrvatskoga Židana 20. majuša, u petak dopodne, velika je gužva. Lipo vrime je vabilo van dicu iz zgrade, u koj pak starina, i djelatnici mjesne škole se pripravljaју da sve bude u redu, dokle dođu gosti, prijatelji iz Marije Gorice. I onda stane autobus pred Kulturnim domom sa skoro trideset gostov iz Hrvatske, pozdravljaju se domaćini i gosti, kot kad bi se ovo zgodalo svaki tajeđan i kot kad bi se svi međusobno poznavali, barem sto ljet dugo. Svoje veselje ne more shranjati ni direktorica član-škole u Hrvatskom Židanu, Marija Sabo. U lipo nariktanom razredu židanski načelnik Štefan Krizmanić zdigne čašu na dobrodošlicu, a farnik Štefan Dumović i vjeroučiteljica Žuža Horvat neprestalno nukaju goste

dobrimi falati, a žed se stiša s različitim kapljicama. Predstavlja se potom nedavno obnovljeni ured samouprave, a na športskom placu jedva čekaju junaki dana da nastupaju sa svojim programom. Osam dice iz Osnovne škole Ante Kovačića jaču i recitiraju ter velu svoju neprikrivenu želju da si najđu pajtaše u ovoj školi, ki će vrijeda i njih posjetiti u Mariji Gorici. Domaćini pak u svoj šalni igrokaz pozovu i gostujuće školare u kom pak najt će svoju sriću i igrači i gledatelji. Kristina Pantoš-Kovač povida od toga, kako imaju namjere sačuvati stare hrvatske običaje, igre i diče jačke u Hrvatskom Židanu, zato se bavu malom dicom i na ov način se je narodio i kratki skeč s Medenjekom. Onda je zapjevao mali Thompson, alias Krištof Kumanović, kot i njegova sestra Kata Kumanović, a ne moremo izostaviti iz nabranjanja ni židanski zlatni glas Andraša Kovača ki k tomu još i perfektno se pmina po hrvatski. Nije pretiravanje reći da su hrvatski gosti bili očarani gledajući i slušajući sva ta presenećenja. Vrime je brzo odletilo k tomu da prazan želudac ne bi zahtijevao svoje. Šetnja do restorana „Margareta“ i fanjski objed svim su bili po volji, osebujno za to, kad ovako je bar vidjen i jedan dio židanske stvarnosti. Otpodne je takaj potrošeno u skupnoj igri i u

Štefan Krizmanić, Marica Jančić i Štefan Dumović na spravišću

daljnji razgovori, što naliže suradnje u budućnosti, a posjet Križu familijov na židanskom brigu i pohod Kisegu sa sladoledom, vjerojatno će prvenstveno najmladim ostati u spominku. Kako je rekla načelnica Marije Gorice, Marica Jančić, u delegaciji su bili i predstavnici njevoga kulturno-umjetničkoga društva da i oni imaju priliku uspostaviti kontakte u Hrvatskom Židanu, a cilj je svakako proširiti prijateljstvo na svimi područji. – Mi ćemo donijeti odluku na općinskom vijeću i poslati pismo namjere Hrvatskom Židanu da se sprijateljimo i službeno, tako općine, kako i škole. Je da je za to put daleki, ali kad je dobra volja, ništa nas ne može razdvojiti, ništa nije daleko, ništa nije teško. Pogotovo kad se ide sa srcem i ljubavlju, pogotovo kad znaš tko je s druge strane, mislim da treba još više povezati naše škole. Mi smo danas došli na jedan dan, ali već sad planiramo „Ljeto u Mariji Gorici“ i danas smo pozvali školu Hrvatskoga Židana da nam se pridruže u tih nekoliko dana, a što tamo nauče djeca da to prenese u Hrvatski Židan – tako po riči načelnice ne mora se jur dugo čekati u Gradišću na povratni pohod, kojega već sad s velikim nestrpljenjem čekaju Židanci.

Tiho

Pečuški prvopričesnici

U sklopu redovite svete mise u pečuškoj crkvi sv. Elizabete, 29. svibnja, sakrament Prve pričesti, koji im je dodijelio otac Gabrijel Barić, primilo je deset prvopričesnika, učenika 3. razreda Hrvatske škole Miroslava Krleža. Svetu je misu pjevao zbor koji je za ovu prigodu okupila njihova učiteljica Vesna Velin, sastavljen od djelatnika škole. Oni su uz pratnju vrsnih svirača, okupljenih također za ovu prigodu, slavili zajedno s okupljenim vjernicima svetu misu te uljepšali ovaj iznimni događaj. S prvopričesnicima je bila i njihova vjeroučiteljica Agi Tomola Ott.

BUDIMPEŠTA – U HOŠIG-u je 15. lipnja Dan Đačke samouprave. U 8 sati je sjednica Samouprave, izbor novoga vodstva, potom su razni zanimljivi i šaljivi sadržaji: potraga za blagom, športske aktivnosti, natjecanje u crtanju po asfaltu dvorišta, ili bojanje lica. Voditeljica je Dana nastavnica Dora Grišnik, a za pojedine sadržaje zaduženi su učenici koji u tome tijelu zastupaju svoj razred.

STOLNI BIOGRAD – Hrvatska samouprava toga grada povodom 25-godišnjice samostalnosti i neovisnosti Republike Hrvatske priređuje proslavu Dana državnosti, koja će biti u subotu, 11. lipnja, s početkom u 15 sati, u prostorijama Općeprosvjelnoga doma i doma za vjeronauk sv. Stjepana (Ulica Ferenc Liszta 1). U sklopu priredbe nastupa scenski umjetnik Stipan Đurić te predstavlja se izdanje Bácsgyulafalva családkönyve (1883 – 1924) autora, ujedno i zastupnika Hrvatske samouprave Karola Bálinta. Ulaz je slobodan.

MOHAČ – Prvi put zajedno, ali sa željom da ubuduće postane tradicijom, tamošnja Hrvatska i Njemačka samouprava 12. lipnja suorganiziraju proštenje na Antunovo. Svečanost počinje u 16 sati dvojezičnim misnim slavljem u župnoj crkvi svetog Antuna Padovanskog, nekada franjevačkom samostanskom hramu. Slijedi zajedničko kolo i zajedničko slavlje ispred crkve, te prigodni kulturni program u crkvenom dvorištu u 17.30 sati. Dan prije, 11. lipnja, u velikoj dvorani Osnovne umjetničke škole Lajosa Scheindera, s početkom u 21 sat upriličit će se Šokačko veselje.

ŠENKOVEC; GRADIŠĆE – Općina Brdovec, Vijeće mjesnoga odbora Šenkovec, Kulturno-umjetničko društvo Mihovila Krušlina Šenkovec i Udruga Ivana Perkovca za očuvanje kajkavske ikavice i promicanje zavičajne kulturne baštine Šenkovec srdačno Vas pozivaju na Večer gradišćanskih Hrvata s izložbom, poezijom i tamburom u povodu Dana općine Brdovec i Župe sv. Vida Brdovec u petak, 10. lipnja, 2016. godine u 19 sati u Opću pučku školu u Šenkovcu (Zagrebačka 44), Stara škola. Izložbu najvećega gradišćanskog slikara Lajoša Brigovića otvara Štefan Krizmanić, načelnik Hrvatskoga Židana. U programu sudjeluju: Tamburaški sastav „Židanci“ Hrvatski Židan, Tamburaška i pjevačka skupina KUD-a Mihovila Krušlina Šenkovec, Pjesnikinja i novinarka Timea Horvat, publicist Nenad Piskač i pjesnici Udruge Ivana Perkovca s poezijom na kajkavskoj ikavici. Dobro nam došli, lipo bu!

SISAK; GRADIŠĆE – Na dvodnevni službeni posjet putuju zastupnici Hrvatske samouprave Željezne županije na Dan Sisačko-moslavačke županije 11. junija, u subotu. Najprlje su pozvani na sudjelovanje u svečanom programu pred rodnom hižom Stjepana i Antuna Radića u Desnom Trebarjevju, potom u Martinskoj Vesi u crkvi Svetoga Martina služi se sveta maša ku predvodi sisački biskup mons. dr. Vlado Košić. U 12.50 se začme svečana sjednica županijske skupščine u sisačkom Rafinerijskom domu, potom pak Ivo Žinić, župan Sisačko-moslavačke županije, posebno će primiti izaslanstvo Gradišćanskih Hrvatov iz Ugarske. U 20 uri pred katedralom Uzvišenja Svetog Križa u Sisku, Gradišćanci će sudjelovati na koncertu omiljenoga pjevača, Marka Perkovića Thompsona.

Nedilja u Sisačko-moslavačkoj županiji nudi još brojne sadržajne programe s nediljnom mašom u sisačkoj katedrali za kom će Gradišćance primiti duhovnik Siska, Marko Karača. Šetnja u sisaškom Starom gradu, posjet Hrvatskoj Kostajnici i spomen-mjestu, kade je ubijen bojni snimatelj Hrvatske televizije Gordan Lederer običuje vridne trenutke. Pohodit će se i Baćin, kade će se našgati sviće pri spomeniku masovne grobnice žrtav srpske agresije (druge najveće u cijeloj Hrvatskoj) i s tim bude završeno gostovanje Gradišćanskih Hrvatov kod prijateljev u Sisačko-moslavačkoj županiji.

BUDIMPEŠTA – Oproštajna svečanost 8. razreda Hrvatske osnovne škole u mađarskome glavnom gradu bit će u utorak, 14. lipnja, s početkom u 14 sati. Za sadržaj su odgovorne razrednica sedmoga razreda Marijana Jakošević i razrednica osmaša Žuža Molnar.

BUDIMPEŠTA – Na gradišćansko-hrvatskoga pjesnika Lajoša Škrapića prisjećat će se u okviru književne večeri 9. lipnja, s početkom u 18 sati u prostorijama Kulturnoga središta „György Ciffra“ (Nagy-tétényi út 274 – 276). Nastupa glumac Stipan Đurić, priredbu priređuje Hrvatska samouprava XXII. okruga.